

Woorden schieten te kort

Preek over Efeziërs 3:18 en 19

Te lezen: Efeziërs 3:14-21
Zuilen, 25 maart 1973

Soms komt de mens woorden te kort. Je kunt een zeer welbespraakt mens zijn, die in elke situatie zijn woordje weet te doen. Maar wanneer je tijdens een vakantie in Zwitserland 's morgens de gordijnen voor je slaapkamerraam wegschuift en de majesteitlijke schoonheid van het berglandschap aanschouwt, kun je zomaar sprakeloos staan. Je bent niet in staat onder woorden te brengen wat je ziet. Het is er te groots voor. En wanneer je het toch probeert, breng je het niet verder dan een langgerekt: 'Oh!'

Twee mensen die elkaar liefhebben, komen vaak woorden te kort. Ieder woord, dat zij kiezen, ervaren zij als te klein om uiting te geven aan de liefde die zij voor elkaar bezitten. En zo grijpen zij steeds naar een ander woord. Als een kind dat van blokken de toren wil bouwen waarvan het droomde. En van elk volgend blokje dat het pakt de verwerkelijking van zijn droomtoren verwacht. Taal van verliefde mensen en minnepoëzie blinkt niet uit door heldere gedachtegangen en logische woordsamenhang. Het is een dwaze opeenstapeling van ontoereikende woorden. Maar in al zijn uitbundige potsierlijkheid overtuigt het geheel wel van de liefde waaraan het uitdrukking wil geven.

Boven het gedeelte uit de Efeziërsbrief dat wij vanmorgen lazen, plaatste het Nederlands Bijbelgenootschap als opschrift: 'De grote liefde van Christus'. Wie dit gedeelte leest, merkt echter, dat het woordje 'grote' ontoereikend moet zijn. Paulus zelf tast in dit gedeelte met woorden de afmetingen af van de liefde die Christus voor zijn gemeente heeft. Maar geen woord reikt ver genoeg. Alles wat de mensentaal te bieden heeft, mist de afmetingen om de liefde van Christus te kunnen bevatten. Paulus stapelt in dit gedeelte de woorden en uitdrukkingen op elkaar als dozen die elk voor zich een mislukte poging zijn om de liefde van Christus in te verpakken en zijn lezers kant en klaar aan te bieden.

In vers 16 zegt hij: Christus' liefde heeft de afmetingen van de rijkdom van Gods heerlijkheid. Maar hoe groot is deze, omgerekend naar mensenmaat? Paulus kan de goddelijke afmetingen van Christus' liefde met geen mogelijkheid omrekenen in mensenmaat. Maar, zegt hij in de verzen 18 en 19: 'Wanneer u in die liefde van Christus staat, zult u kunnen vatten, hoe groot de breedte en lengte en hoogte en diepte van deze liefde is en zult u deze liefde kennen'. Hoewel: kennen? Paulus verwerpt dit woord al ontoereikend, even snel als hij het gekozen heeft. Hij verbetert: 'Het is een kennen dat de kennis te boven gaat'. In de slotverzen van dit gedeelte geeft Paulus het op om de grootheid van Christus' liefde te meten met menselijk besef en menselijke woorden. Hij zegt in vers 20 dat God bij machte is oneindig veel méér te doen dan wij bidden of beseffen. Alle menselijk besef, alle menselijk spreken, - ja: zelfs het menselijk bidden! - reikt niet aan de rijkdom van Gods liefde.

In de dienst van volgende zondag zal operatie Agapè afgesloten worden. In deze dienst willen wij elkaar uitnodigen ons in alle onderdelen van ons leven te laten vullen met de liefde van Christus. Bij de uitgang krijgt u vanmorgen allen een kaart uitgereikt. Op deze kaart worden allerlei punten aangestipt uit uw persoonlijk leven

en uit het gemeentelijk leven. U moest de komende week voor uzelf eens ernstig overwegen of u zichzelf ten aanzien van een of meerdere van de genoemde punten niet meer moest openstellen voor de liefde van Christus, zodat uzelf, zodat de gemeente vol zal zijn van Christus' liefde. In de dienst van de komende zondag wordt u uitgenodigd deze kaart ingevuld in te leveren.

Als een gebed tot God om op alle onderdelen van het leven vervuld te worden met zijn liefde. Als een aanbod aan de gemeente, waarin u zich ter beschikking stelt voor de dienst van Christus' liefde in en door de gemeente. Vanmorgen willen wij er ons door Efeziërs 3 bij laten bepalen wat er in uw leven, wat er in de gemeente gaat gebeuren wanneer wij ons laten vullen met Christus' liefde. Hoe zult u zich voelen wanneer deze liefde de verhoudingen in uw gezin gaat vervullen? Wat zal er gebeuren wanneer de liefde van Christus uw houding ten opzichte van uw buurman en collega gaat bepalen? Wat zal er in de gemeente veranderen wanneer ieder lid zich volledig geeft in de dienst van Christus' liefde, aan elkaar en aan de wereld?

Ik zou het u niet kunnen vertellen! Want ik ben niet tot méér in staat dan Paulus. De liefde van Christus is te groot om in mensenwoorden verpakt te kunnen worden. Elke beschrijving van de uitwerking van deze liefde in uw leven en in de gemeente zou ontoereikend zijn. Paulus komt in Efeziërs 3 niet verder dan een stamelend naar woorden zoeken om de grootheid van Christus' liefde in uit te drukken. Verder kan een mens ook niet komen. Want woorden schieten hier tekort. Wanneer de liefde van Christus ons persoonlijk leven, ons gemeentelijk leven gaat vervullen zullen wij woorden te kort komen. Wij zullen letterlijk stomverbaasd staan. Onze meest gedurfde gebeden en stoutste dromen zullen dan blijken nog niet gereikt te hebben aan de grootheid van Christus' liefde. Paulus meet de grootheid en de kracht van deze liefde door te zeggen, dat deze bij machte is oneindig veel méér te doen dan wij bidden of beseffen. In een gemeentesamenkomst wordt zwijgen als iets pijnlijks ervaren. U luistert niet graag naar een voorganger die naar zijn woorden loopt te zoeken. Maar het zou een feest zijn, wanneer operatie Agapè ons zou brengen tot een eredienst van stomme verbazing en van stamelend zoeken van ontoereikende woorden.

Paulus schrijft over de breedte en de lengte, over de hoogte en de diepte van de liefde van Christus. Paulus kan geen woorden vinden om de afmetingen van deze liefde te beschrijven. Maar belangrijk voor ons is dat deze liefde wel degelijk afmetingen heeft! De liefde van Christus is geen idee. Mooi om over na te denken, maar geen ruimte in onze wereld in beslag nemend, zoals deze lessenaar ruimte in beslag neemt. De liefde van Christus is ook geen gevoel. Heerlijk om je aan over te geven. Maar vluchtig en ongrijpbaar als de wind.

De liefde van Christus heeft lengte, breedte, hoogte en diepte. De liefde van Christus heeft in onze wereld afmetingen, zoals deze kapel afmetingen heeft. Je kunt er zagezegd in en uit lopen. Je kunt erin schuilen als het regent. Je kunt er anderen in ontmoeten. Christus wilt u en mij vullen met zijn liefde. Zodat zijn liefde in u een stukje ruimte in deze wereld vult. Christus wil het zo maken dat de collega's op de fabriek in u tegen zijn liefde oplopen. Zodat zij er alleen in een wijde boog omheen kunnen gaan. Christus wil de gemeente vullen met zijn liefde. De gemeente is de plaats bij uitstek waar God zijn liefde voor mensen lengte en breedte, hoogte en diepte wil geven in deze wereld.

Mensen die hier zondags binnenstappen moeten het aan de ontvangst en de sfeer kunnen merken dat zij de ruimte van Gods liefde binnenkomen. Een gast die hier zondags in de eredienst aanwezig is moet niet te klein over Gods liefde hoeven te denken. Samen met de anderen vormt u hier de lengte, breedte, hoogte en diepte van Christus' liefde. Wanneer u er niet bent, neemt Gods liefde minder ruimte in. Het danklied voor Gods liefde klinkt zwakker. De ruimte waarin het evangelie van Gods liefde weerklinkt is kleiner. Wanneer u er niet bent is alles kleiner en klinkt alles meer benepen dan past bij de grootheid van Gods liefde.

Paulus schrijft: 'Geworteld en gegrond in de liefde zult gij samen met alle heiligen in staat zijn te vatten, hoe groot de breedte en lengte en hoogte en diepte is en te kennen de liefde van Christus die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot alle volheid Gods'. Christus wil u en mij, wil de gemeente vullen met zijn liefde zodat in de gemeente deze liefde lengte, breedte, hoogte en diepte krijgt.

Laten we ons eerst bepalen tot de beide eerstgenoemde afmetingen: de breedte en de lengte. In de gemeente neemt Christus' liefde lengte en breedte aan. Lengte en breedte: dat zijn de maten waarmee wij het oppervlak van de aarde meten. Paulus schrijft dat de gemeente de lengte en breedte van Christus' liefde zal kunnen kennen. Hoewel Paulus dat 'kennen' dadelijk corrigeert: het is een kennen dat de kennis te boven gaat. Het is eerder een sprakeloos en vol verbazing bemerken tot hoever Gods liefde op aarde reikt. En dat gebeurt daar waar de gemeente naar buiten treedt. Hoe groot de lengte en breedte van Gods liefde is komt de gemeente niet te weten wanneer zij de vloeroppervlakte van de kapel opmeet of haar leden telt. Hoever Gods liefde op aarde reikt, komt zij vol verbazing te weten, wanneer zij zich laat vullen met Christus' liefde. En daarna de mensen tegemoet treedt. Wanneer u dit doet, zult u bemerken, dat Christus' liefde reikt tot de vierkante meter aarde, die uw buurman in beslag neemt.

Hoe groot de lengte en breedte van Gods liefde is zal de gemeente te weten komen in het jeugdwerk. En in het verspreiden van de Zaaier. Wanneer de gemeente zich in deze takken van arbeid laat vullen met Christus' liefde zal zij merken dat die liefde via de kinderen die bij het jeugdwerk zijn betrokken, voet aan de grond krijgt in onkerkelijke gezinnen. Dat die liefde via de Zaaier in staat is in flatgebouwen een aantal vierkante meters grond in beslag te nemen. Christus heeft zijn gemeente beloofd met haar te zijn tot aan de einden der aarde. Een gemeente die vervuld is van Christus' liefde zal tot haar verbazing bemerken hoe groot de lengte en de breedte van Christus' liefde is: zij reikt tot aan de einden der aarde.

De liefde van Christus neemt in de gemeente breedte en lengte en hoogte en diepte aan. De gemeente zal in haar leven de hoogte en diepte leren kennen van Gods liefde. Hoogte en diepte zijn twee kanten aan dezelfde afstand. Wanneer u aan de voet van de Domtoren staat en naar boven kijkt zegt u: 'Wat hoog!' Wanneer u de Dom beklommen hebt en naar beneden kijkt, zegt u: 'Wat diep!' Wanneer Paulus schrijft over de hoogte van de liefde van Christus kijkt hij omhoog naar de hemel, naar Christus, die gezeten is aan de rechterhand van God. Christus is de opgestane. Degene die dood en satan versloeg. Degene die alle macht heeft in de hemel en op de aarde.

De liefde waarmee Christus zijn gemeente vervult, heeft een hoogte die tot in de hemel reikt. In de ruimte van deze liefde bevindt zich ook de opgestane Heer. Dat wil

zeggen: de liefde waarmee Christus zijn gemeente vervult, is vervuld van zijn opstandingskracht. Hoe groot de hoogte van Christus' liefde is, zult u vol verbazing merken wanneer u zich met die liefde laat vullen. En daarna stappen onderneemt om die nare karaktertrek van u in contact met anderen minder overheersend te laten zijn. Of probeert die jarenoude twist met een kennis bij te leggen. U zult bemerken, dat deze liefde overwinnende, levensvernieuwende kracht bezit. Want de liefde waarmee Christus u vervult, heeft een hoogte die de opgestane Heer en zijn opstandingskracht insluit.

De liefde waarmee Christus de gemeente vervult, heeft ook een diepte. Diepte is de andere kant van hoogte. Zo hoog als de opgestane Christus gezeten is boven satan, zonde en machten die hij verslagen heeft, zo diep reikt zijn hand tot hen die nog beheerst worden door satan, zonde en machten. Zo hoog als de liefde is, waarmee Christus zijn gemeente vervult, zo diep daalt deze liefde af.

Wat zijn er een diepten in het leven! Peilloze afgronden van haat, schuld, gecultiveerde wrok. Je rilt als je over de rand naar beneden kijkt. Je durft er niet in af te dalen. Bang als je bent om er zelf in om te komen. Kent u zulke diepten? In uw eigen leven of om u heen? De liefde waarmee Christus u wilt vervullen reikt tot in de diepste diepten. Deze liefde is zo diep als hij hoog is en zo hoog als hij diep is. Zij verbindt de diepste diepten van menselijke schuld en brokken met de hoogte macht van de opgestane Christus. Hoe groot de diepte is van de liefde waarmee Christus de gemeente wilt vervullen, zal de gemeente tot haar stomme verbazing te weten komen wanneer zij afdaalt in de diepten van menselijk schuld, haat, wrok en eenzaamheid. Zij zal merken dat Christus' liefde uit deze diepten nieuw leven doet opstaan. Loopt u met een grote boog om zulke diepten heen? Of daalt u vervuld met Christus' liefde erin af? Om de diepte van Christus' liefde te leren kennen?

Wij willen elkaar in deze week uitnodigen ons te laten vullen met Christus' liefde. Zodat zijn liefde in ons, in de gemeente, breedte, lengte, hoogte en diepte aanneemt. Hoe lang en breed, hoog en diep die liefde zal zijn kunnen wij elkaar niet voorrekenen. Maar wel mogen we elkaar zeggen dat onze woorden te kort zullen schieten. Dat wij met verbazing geslagen zullen zijn en slechts stamelend woorden van dank kunnen voortbrengen.

Amen.